

Civilní proces

Daniel Bartoň

Univerzita Karlova v Praze
Evangelická teologická fakulta

Základy práva, 2. května 2016

Přehled přednášky

Civilní proces

Daniel Bartoň

Základní pojmy civilního procesu

Civilní proces

Soudy

Základní pojmy
civilního procesu

Civilní proces

Soudy

Řízení před
soudem prvního
stupně

Zahájení řízení

Jednání ve věci a její
rozhodnutí

Řízení před soudem prvního stupně

Zahájení řízení

Jednání ve věci a její rozhodnutí

Opravné
prostředky

Řádné opravné prostředky

Mimořádné opravné
prostředky

Opravné prostředky

Řádné opravné prostředky

Mimořádné opravné prostředky

Závěr

Druhy civilního procesu

- ▶ **Řízení nalézací** – směřuje k vydání rozhodnutí, kterým bude zjištěno nebo stanoveno, co je právem
- ▶ **Řízení vykonávací** – směřuje k zajištění realizace toho, co bylo zjištěno nebo stanoveno jako právo
- ▶ **Insolvenční řízení** – směřuje k vydání rozhodnutí o úpadku a způsobu jeho řešení
- ▶ **Zajišťovací řízení** – souhrn institutů směřujících k předběžnému zajištění práva nebo jeho výkonu
- ▶ **Rozhodčí řízení**

Prameny

- ▶ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
- ▶ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
- ▶ Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů
- ▶ Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád
- ▶ Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích
- ▶ Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích
- ▶ Zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon
- ▶ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti ČR 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy

Základní principy

- ▶ Nezávislý a nestranný soudce (vyloučení soudce v případě pochybností o jeho nepodjatosti)
- ▶ Zákonný soud a soudce
- ▶ Rovnost účastníků
- ▶ Kontradiktornost řízení (možnost vyjádřit se k argumentům protistrany)
- ▶ Veřejnost řízení
- ▶ Ústnost a přímost řízení
- ▶ Rychlost a hospodárnost řízení
- ▶ Poučovací povinnost soudu

Soudní soustava

- ▶ Okresní soudy, obvodní soudy v Praze, Městský soud v Brně
- ▶ Krajské soudy, Městský soud v Praze, Krajský soud v Praze
- ▶ Vrchní soudy (Praha, Olomouc)
- ▶ Nejvyšší soud

Pravomoc a příslušnost

- ▶ **Pravomoc** – okruh záležitostí, o kterých soudy rozhodují
- ▶ **Příslušnost** – kritéria k určení soudu, který má konkrétní věc projednat a rozhodnout
 - ▶ **věcná** – kritérium pro určení soudu oprávněného pro řízení v 1. stupni
 - ▶ **funkční** – kritérium pro určení soudu oprávněného pro řízení v tom kterém stupni
 - ▶ **místní** – kritérium pro určení místa, kde se věcně a funkčně příslušný soud nachází (podnikatelé ji mohou změnit *prorogační dohodou*)

Návrh na zahájení řízení – žaloba

- ▶ Úkon účastníka vůči soudu, který směřuje k zahájení řízení a vymezuje jeho rozsah
- ▶ **Náležitosti žaloby**
 - ▶ forma (písemná či ústně do protokolu)
 - ▶ označení soudu, účastníků, jejich zástupců
 - ▶ označení věci (právní důvod, rozsah nároku)
 - ▶ vylíčení rozhodných skutečností a označení důkazů
 - ▶ žalobní petit
 - ▶ datum, podpis
- ▶ **žalobní nárok** – čeho se žalobce domáhá
- ▶ **žalobní důvod** – hmotněprávní skutečnosti, o které žalobce svůj nárok opírá

Jednání ve věci

- ▶ Označení věci a výzva k příchodu do jednací síně
- ▶ Ověření účasti
- ▶ Zahájení jednání
- ▶ Návrh žalobce
- ▶ Vyjádření žalovaného
- ▶ Výzva k doplnění tvrzení a důkazů
- ▶ Sdělení výsledků přípravy (shodná a sporná tvrzení, jaké důkazy budou provedeny)
- ▶ Provádění důkazů
- ▶ Závěrečné řeči
- ▶ Vynesení rozsudku
- ▶ Skončení jednání

Soudní rozhodnutí

- ▶ **Rozsudek** – vždy meritorní
- ▶ **Usnesení** – meritorní i nemeritorní (procesní)
- ▶ **Platební rozkaz**
 - ▶ běžný
 - ▶ elektronický
 - ▶ evropský
 - ▶ směnečný a šekový

Fáze existence soudního rozhodnutí

- ▶ **Vznik rozhodnutí** – stanovení obsahu výroku rozhodnutí
- ▶ **Sdělení rozhodnutí** – vyhlášení, vyhotovení a doručení rozhodnutí
- ▶ **Právní moc rozhodnutí** – proti rozhodnutí není možné podat řádný opravný prostředek
- ▶ **Vykonatelnost rozhodnutí** – přímá vynutitelnost rozhodnutí státní mocí nebo pod její kontrolou

Odvolání

- ▶ Směřuje proti nepravomocnému rozhodnutí soudu prvního stupně
- ▶ Založeno na *apelačním principu* – odvolací soud přezkoumává rozhodnutí po stránce skutkové i právní, následně je může potvrdit, zrušit, nebo změnit
- ▶ Není přípustné např. proti usnesením, kterými se upravuje řízení, nebo proti rozsudkům v bagatelních věcech (plnění nepřevyšující 10.000,- Kč)
- ▶ Podává se do 15 dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí u soudu, proti jehož rozhodnutí směřuje
- ▶ U odvolání proti meritornímu rozhodnutí je třeba uplatnit některý z odvolacích důvodů
- ▶ *Suspenzivní účinek* – napadené rozhodnutí nenabývá právní moci

Žaloba na obnovu řízení

- ▶ Směřuje proti pravomocnému rozhodnutí, které napadá z hlediska nedostatku skutkových zjištění
- ▶ Důvody
 - ▶ existence nových skutečností, rozhodnutí nebo důkazů
 - ▶ možnost provedení neprovedených důkazů, které nemohly být provedeny
- ▶ Pokud uspěje, dojde ke zrušení rozhodnutí a opětovnému projednání věci

Žaloba pro zmatečnost

- ▶ Směřuje proti pravomocnému rozhodnutí, které napadá z hlediska nedostatku podmínek řízení nebo jiných závažných procesních pochybení
- ▶ Pokud uspěje, dojde ke zrušení rozhodnutí a opětovnému projednání věci

Dovolání

- ▶ Směřuje proti pravomocnému rozhodnutí, které napadá pro nesprávné právní posouzení
- ▶ Důvody
 - ▶ odchylka od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu
 - ▶ věc doposud nebyla dovolacím soudem řešena nebo byla řešena rozdílně
 - ▶ vyřešená právní otázka má být dovolacím soudem posouzena jinak
- ▶ Podává se do 2 měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu prvního stupně
- ▶ Nejvyšší soud může dovolání odmítnout (nepřípustnost, vady), zamítnout (rozhodnutí je správné), nebo mu vyhovět (rozhodnutí zrušit nebo změnit)

Závěr

- ▶ Dotazy
- ▶ Příště: Dluhová problematika, exekuce a civilněprocesní čtení & psaní

Civilní proces

Daniel Bartoň

Základní pojmy
civilního procesu

Civilní proces

Soudy

Řízení před
soudem prvního
stupně

Zahájení řízení

Jednání ve věci a její
rozhodnutí

Opravné
prostředky

Řádné opravné prostředky

Mimořádné opravné
prostředky

Závěr